

Průvodka

Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0802
Název projektu	Zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo a název šablony klíčové aktivity	III/2 – Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Příjemce podpory	Gymnázium, Jevíčko, A. K. Vitáka 452

Název DUMu	Iulsko-claudijská dynastie
Název dokumentu	VY_32_INOVACE_11_20
Pořadí DUMu v sadě	20
Vedoucí skupiny/sady	Jaromír Baranok
Datum vytvoření	3.2.2013
Jméno autora	Vladimír Macků
E-mail autora	macku@gymjev.cz
Ročník studia	1.ročník
Předmět nebo tematická oblast	Dějepis – Dějiny starověku
Výstižný popis způsobu využití materiálu ve výuce	Prezentováno na interaktivní tabuli s využitím psaného textu a doplňkových obrázků, které studentům přiblíží zajímavou kapitolu římské historie- Řím za doby vlády iulsko-claudijské dynastie po smrti Augusta . Inovace: mezipředmětové vztahy dějepis-zeměpis,dějepis – výtvarné umění, využití ICT, mediální technika.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

reg. č.: CZ.1.07/1.5.00/34.0802

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Iulsko-claudiovská dynastie

Císařství za této dynastie vzkvétalo, ale
ta rozmařilost špičky společnosti...

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Tiberius (14 - 37 po Kr.)

- Za jeho vlády byl v Judeji ukřižován Kristus.
- Jako budoucí císař byl určen už za života Augusta.
- Císařem se stal, když mu bylo přes padesát.
- Proslavil se jako vojevůdce v Germánii.

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Tiberius_Veies_Chiaramonti_Inv1642.jpg [1]

Do císařské funkce se mu moc nechtělo.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Tiberius (14 - 37 po Kr.)

- V důsledku horlivé stavební činnosti božského Augusta byla státní pokladna takřka prázdná.
- Tiberius jako hospodárný člověk nařídil úsporná opatření.
- Římský plebs mu vyčítal, že skrblí na hrách.

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Brot_und_Spiele_Gladiators1.jpg [2]

Heslo chléb a hry se těší oblibě v Německu dodnes.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

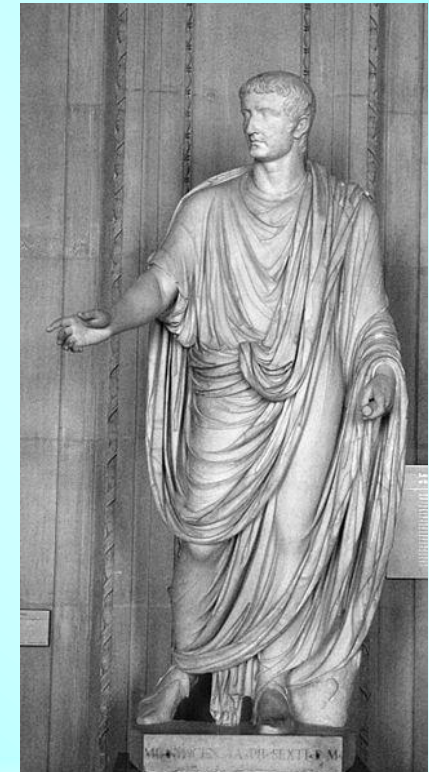

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Tiberius (14 - 37 po Kr.)

- Tiberius měl jednu nepěknou vlastnost – byl velmi podezřívavý. Lidi kolem sebe podezříval ze spiknutí proti němu.
- Navíc se za jeho vlády rozmohlo udavačství, když se rozšířilo zneužívání zákona o urážce majestátu.
- Tiberius se v roce 26 rozhodl odejít do soukromí na ostrov Capri v Neapolském zálivu a řídit říši prostřednictvím dopisů. Tento stav pak trval ještě 11 let, když pak ve věku sedmdesáti osmi let zemřel.

Tiberiova socha nalezená na Capri.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Caligula (37 – 41 po Kr.)

- Caligula byla jeho přezdívka podle dětských vojenských bot, které jako syn slavného vojevůdce Germanika nosil.
- Zahájení jeho vlády bylo nadějně. Zrušil používání zákona o urážce majestátu.
- Potrestal udavače.
- Z Tiberiových nastřádaných peněz uspořádal řadu velkolepých her.

Busta Caliguly v Královském
parku ve Varšavě.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

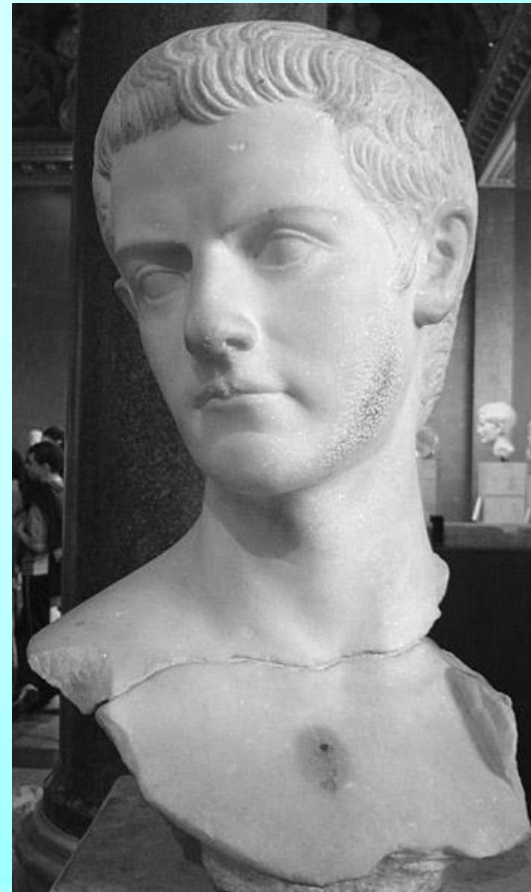

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Caligula (37 – 41 po Kr.)

- Rozkázal pokračovat ve stavbách, které zůstaly za Tiberia z úsporných důvodů nedokončeny.
- Senát znovu nabyl své vážnosti.
- Pak se asi zbláznil.

Busta Caliguly nalezená
v Thrákii.

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Caligula_bust.jpg [5]

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Caligula (37 – 41 po Kr.)

- Svého oblíbeného koně chtěl jmenovat konzulem.
- Sebe a svou milenku prohlásil za bohy.
- Plánoval kolektivní popravu všech senátorů.
- Tomu zabránil velitel pretoriánů, který ho zabil.

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Gaius_Caesar_Caligula.jpg [6]

Po čtyřech letech hrůzovlády si Řím oddychl.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Claudius (41 – 54 po Kr.)

- Byl bratrem Caligulova otce Germanica.
- Když mu pretoriáni přišli říct, že se stává principem, třásl se v úkrytu strachy v domněnání, že ho Caligula poručil odvést na popravu.
- Jeho vášní byla etruská a řecká kultura.

Na soše to není vidět. Ale kromě toho, že kulhal i koktal...

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Claudius (41 – 54 po Kr.)

- Vládl třináct let. Přitom v mládí ani netušil, že by snad vládnout měl.
- Za jeho vlády nastal v Římě relativní klid, přestalo bezdůvodné pronásledování.
- Claudius se obklopil inteligentními propuštěnci, ze kterých vytvořil skvělý byrokratický aparát odborníků.

Jedna z nejsložitějších postav z prvních Caesarů raného císařství.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Claudius (41 – 54 po Kr.)

- Za jeho vlády byly zbudovány tisíce kilometrů silnic.
- Rozšiřoval římské občanství na obyvatele provincií.
- Vybudoval nový římský akvadukt.
- Dal stavět nový římský přístav Ostii.
- Legie pro Řím vybojovaly **velké** části Británie, **ale** i Mauretánii a Thrákii.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Nalevo na této **gemě** vidíme Claudia a jeho ženu Agrippinu napravo bratra Germanica s jeho ženou.

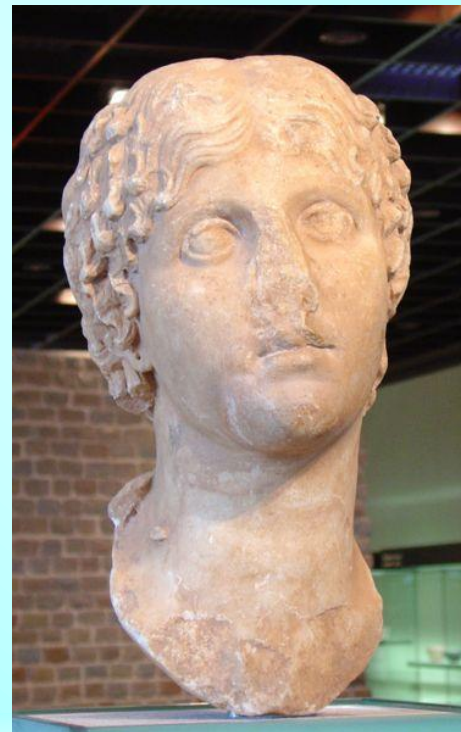

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Kunsthistorisches_Museum_Vienna_June_2006_033.jpg [9]

Claudius (41 – 54 po Kr.)

- V Germánii založil na počest své ženy roku 50 Colonii Agrippinu (dnešní Kolín nad Rýnem).
- Na druhé straně projevoval nevysvětlitelnou krutost i slabost vůči lidem ze svého okolí.
- O život ho připravila jeho manželka Agrippina mladší, která ho otrávila.

Agrippina tak učinila, aby uvolnila místo císaře pro svého syna Nerona.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Nero (54 – 68)

- Podobně jako Caligula se uvedl na počátku své vlády dobrými skutky.
- Zvýšil příděly potravin pro plebs.
- Pořádal velkolepé hry.
- Zpočátku si nechal radit od svých rádčů, třeba od svého učitele Senecy.

Nakonec Senecu přinutil k sebevraždě.

[http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Seneca-](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Seneca-berlinantikensammlung-1.jpg)

[berlinantikensammlung-1.jpg](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Seneca-berlinantikensammlung-1.jpg) [11]

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Nero (54 – 68)

- Po získání obliby a upevnění moci začal vládnout po svém. A to bylo...
- Měl snad všechny necnosti svých předchůdců.
- Byl to zvrhlík, který se sám pokládal za velkého umělce.

To je busta Nerona z počátku jeho vlády. Císařem se stal v sedmnácti letech.

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Young_Nero_Pa

latino_Inv616.jpg [12]

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Nero (54 – 68)

- Dal otrávit Claudiova syna Britannika, případného pretendenta trůnu.
- Svou matku, která mu pomohla k moci, se mu podařilo usmrtit až na šestý pokus.

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Agrippina_minor_Stuttgart.jpg [13]

Jaká matka, takový syn.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

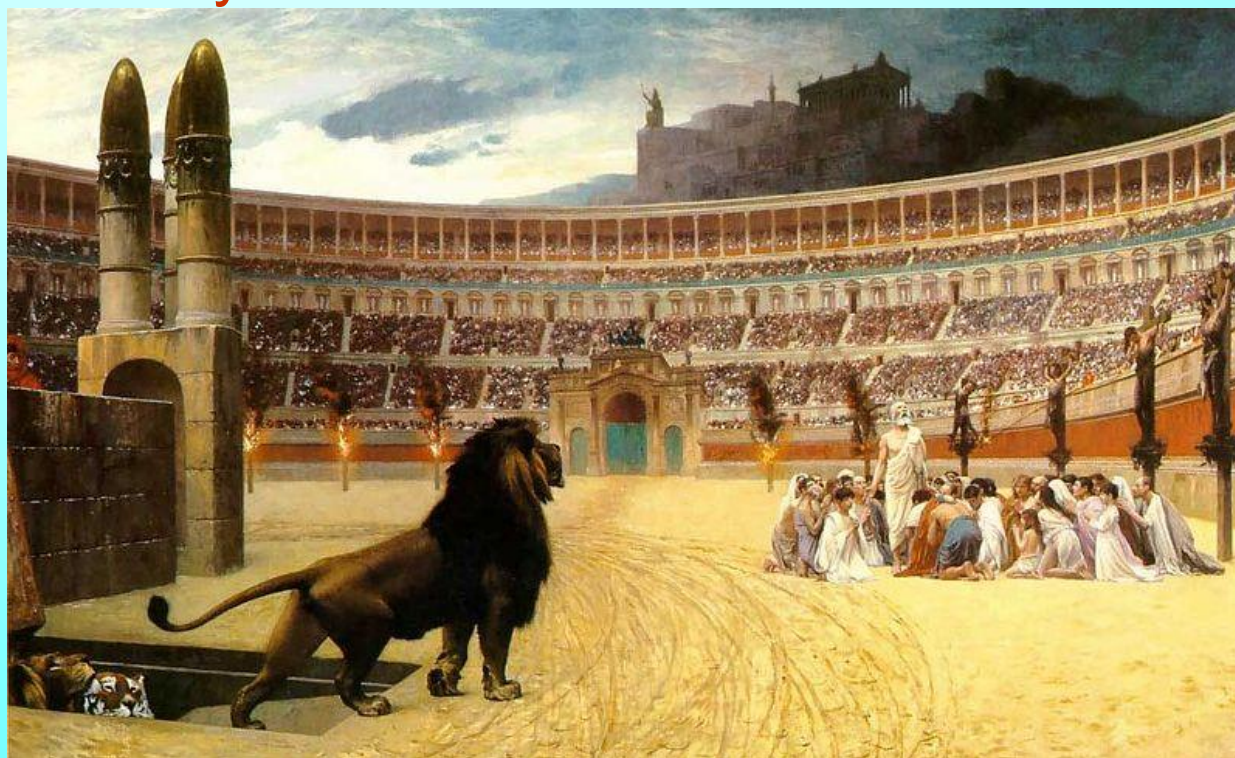

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Nero (54 – 68)

- Odsouzence z nižších vrstev a křesťany předhazoval šelmám v cirku.
- Když už ho popravky nudily, nařizoval Nero sebevraždy.

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:The_Christian_Martyrs_Last_Prayer.jpg [14]

Křesťany buď nechal zaživa upalovat. nebo předhodil lvům.

Nero (54 – 68)

- R.64 došlo k velkému požáru Říma, ze kterého byli obviněni Židé a křesťané, kteří si svou údajnou vinu odpykali jako „živé pochodně“.

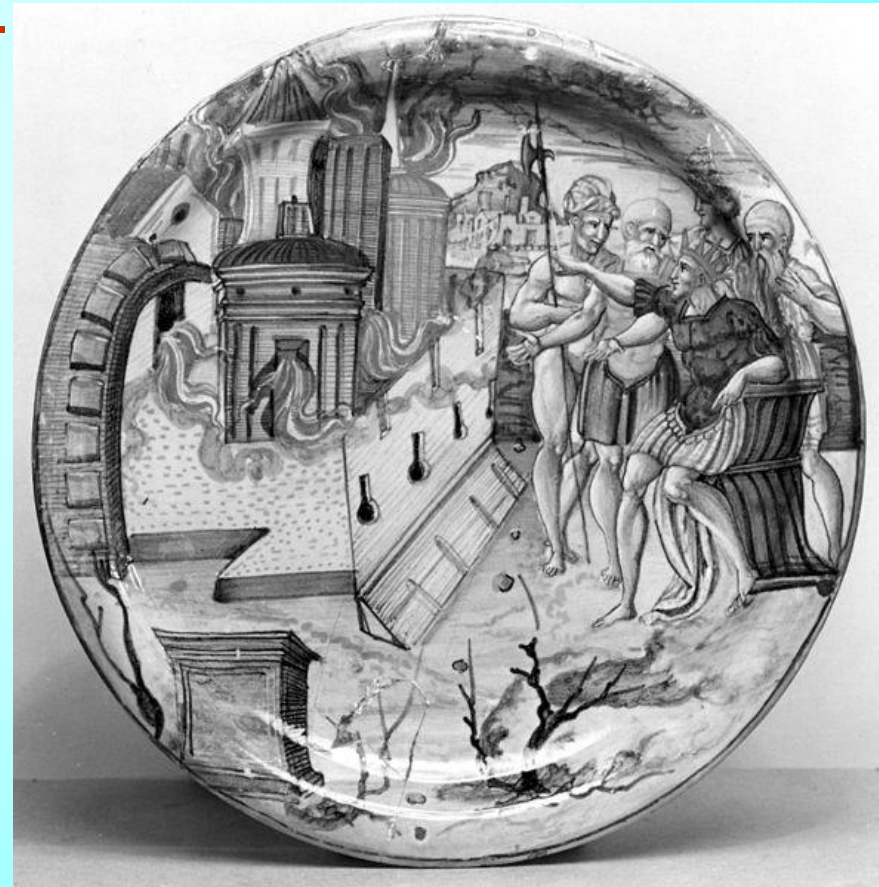
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Siemiradski_Fackeln.jpg [15]

Tak si Henryk Siemiradski představoval živé pochodně křesťanů.

Nero (54 – 68)

- Většina Římanů si ale myslela, že Řím nechal zapálit sám Nero, aby získal inspiraci pro sepsání básně o dobytí Tróje.

Tento majolikový talíř má znázorňovat Nerona, který přihlíží požáru Říma v r. 64

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Italian_-_Plate_with_Overhanging_Edge_-_Walters_481364_-_Obverse.jpg [16]

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

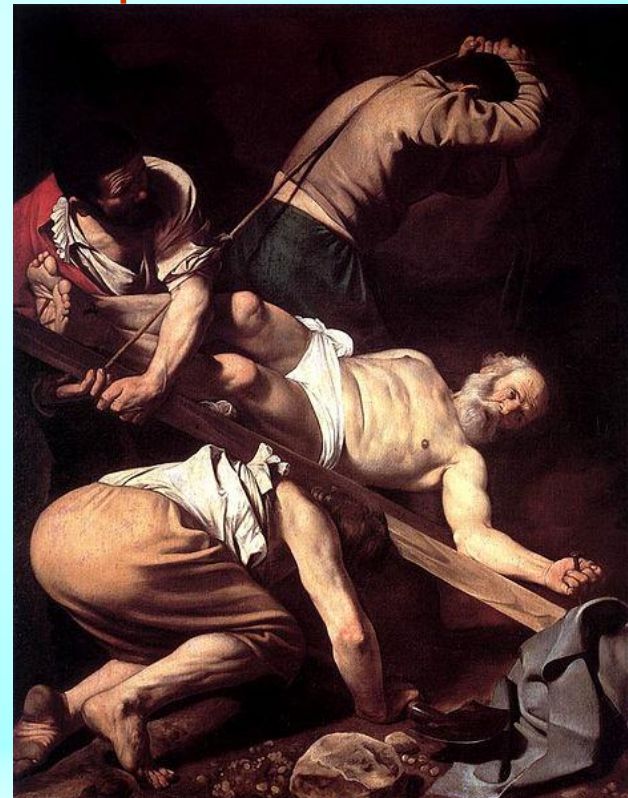

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Nero (54 – 68)

- Po požáru Říma byl i ukřižován sv.Petr, který si ale nepřál být ukřižován jako jeho učitel Kristus, tak ho ukřižovali hlavou dolů. Až když vydechl naposledy, povolila jeho dlaň a z ní vypadl klíč od katakomb, kde se skrývali křesťané – petrklíč.

To je slavný Caravaggiův obraz
Ukřižování sv.Petra.

Nero (54 – 68)

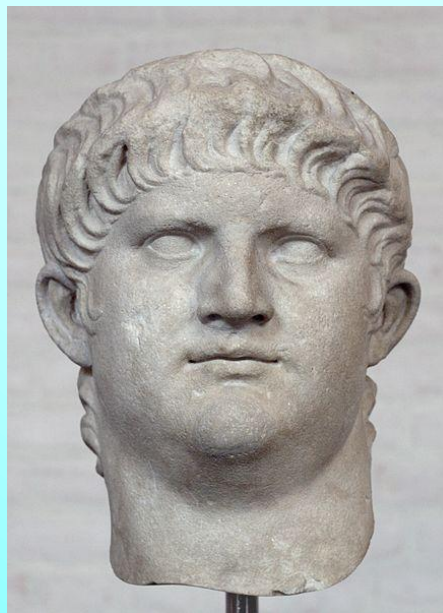
- Je třeba říct, že tyto výstřelky a zvrácenosti se týkaly jen nevelkého kruhu lidí kolem prvních císařů.
- Většina ostatních obyvatel měla zcela jiné, existenční starosti.
- Po takřka jednom století občanských válek byl v Římě klid, zbytek impéria žil bez dobovačných válek v míru.

Tak si patricijskou
siestu představoval
polský malíř Henryk
Siemiradzki.

Nero (54 – 68)

- Čtrnáct let svět a hlavně Řím snášel Nerona. Ale r.68 se proti němu vzbouřily nejprve galské, pak hispánské legie.
- Senát ho prohlásil za nepřítele státu. Nero prchl z Říma. A na útěku před pronásledovateli se probodl dýkou se slovy: „Jaký to umělec ve mně hyne!“

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Nero_Glyptothek_Munich_321.jpg [19]

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Bylo mu o rok víc, než Caligulovi, když se sám sprovodil ze světa.

Úkoly

- 1. Kdo vládl nejdéle z této dynastie?
- 2. Odkud a jak vládl Tiberius poslední 11 let svého života?
- 3. Jak se uvedl Caligula při nástupu k moci?
- 4. Co plánoval učinit na sklonku své vlády?
- 5. Předpokládal Claudius, že by se mohl stát někdy císařem?
- 6. Jaký to byl nakonec vládce?
- 7. Proč manželka Agrippina Claudia otrávila?
- 8. Kdo byl učitelem a zpočátku rádcem Nerona?
- 9. Jak se zachoval ke své matce a dalším z rodiny?
- 10. Koho obvinili z požáru Říma v roce 64?
- 11. Jak skončil Nero?

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Odpovědi

- 1. Nepočítáme-li Augusta, který vládl 45 let, z těch posledních čtyř ten první Tiberius 23 let.
- 2. Z ostrova Capri, prostřednictvím dopisů.
- 3. Jako každý špatný panovník dobrými skutky.
- 4. Plánoval kolektivní popravu všech senátorů.
- 5. Ani v nejmenším, bavila ho etruská historie, jazyk.
- 6. Moudrý, uvážlivý vládce s občasnými záchvaty vzteku a krutosti.
- 7. Aby uvolnila cestu na trůn svému nehodnému synovi Neronovi.
- 8. Filozof, právník a dramatik Lucius Annaeus Seneca.
- 9. Odstraňoval je jedem nebo najatými vrahy.
- 10. Židy a křesťany.
- 11. Na útěku z Říma spáchal sebevraždu.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Zdroje informací

- [1] Jastrow, licence Public Domain, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Tiberius_Veies_Chiamonti_Inv1642.jpg , licence PD, (cit. 2013-2-2)
- [2] Medienfabrik Trier , licence Creative Commons, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Brot_und_Spiele_Gladiators1.jpg, licence CC, (cit. 2013-2-2)
- [3] Jastrow, licence Public Domain, http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Tiberius_Capri_Louvre_Ma1248.jpg , licence PD, (cit. 2013-2-2)
- [4] Brandmeister , licence Public Domain, <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Caligula-Lazienki.jpg>, licence PD, (cit. 2013-2-2)
- [5] Chris0, licence Creative Commons, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Caligula_bust.jpg , licence CC, (cit. 2013-2-2)
- [6] Louis le Grand, licence Creative Commons, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Gaius_Caesar_Caligula.jpg, licence CC, (cit. 2013-2-2)
- [7] Montarde, licence Creative Commons, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Statue_Claudius_Vatikanische_Museen.jpg , licence CC, (cit. 2013-2-2)
- [8] Marie-Lan Nguyen, licence Creative Commons, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Claudius_MAN_Napoli_Inv6060.jpg, licence CC, (cit. 2013-2-2)
- [9] Gryffindor, licence Creative Commons, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Kunsthistorisches_Museum_Vienna_June_2006_033.jpg, licence CC, (cit. 2013-2-2)
- [10] Calidius, licence Creative Commons, http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Agrippina_minor_RGM.jpg, licence CC, (cit. 2013-2-2)
- [11] Calidius, licence Creative Commons, <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Seneca-berlinantikensammlung-1.jpg>, licence CC, (cit. 2013-2-2)
- [12] Jastrow, licence Public Domain, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Young_Nero_Palatino_Inv616.jpg , licence PD, (cit. 2013-2-2)
- [13] Römisch-Germanisches Museum Cologne, licence Creative Commons, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Agrippina_minor_Stuttgart.jpg, licence CC, (cit. 2013-2-2)
- [14] Mattes, licence Public Domain, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:The_Christian_Martyrs_Last_Prayer.jpg, licence PD, (cit. 2013-2-2)
- [15] Olga's Gallery, licence Public Domain, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Siemiradski_Fackeln.jpg, licence PD (cit. 2013-2-2)
- [16] Walters Art Museum, licence Public Domain, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Pottery-MGR_Lyon-IMG_1064.jpg, licence PD, (cit. 2013-2-2)

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

- [17] Panairjdde, licence Public Domain, http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Caravaggio-Crucifixion_of_Peter.jpg, licence PD, (cit. 2013-2-2)
- [18] Bonhams, licence Public Domain, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Henryk_Siemiradzki_-_Patrycja_jest_sjesta.jpg, licence PD, (cit. 2013-2-2)
- [19] Bibi Saint-Pol, licence Public Domain, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Nero_Glyptothek_Munich_321.jpg, licence PD, (cit. 2013-2-2)

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Materiál je určen pro bezplatné užívání pro potřebu výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízeních. Jakékoliv další využití podléhá autorskému zákonu. Dílo smí být dále šířeno pod licencí CC BY-SA (www.creativecommons.cz)